

Lastensuojelun tila Länsi- ja Keski- Uudellamaalla 2009 - kommenttipuheenvuoro

Sirkka-Liisa Pylväs/PHSOTEY- Ppk Aava

30.9.2010
Sirkka-Liisa Pylväs

PÄIJÄT-HÄMEEN SOSIAALI- JA TERVEYSYHTYMÄ
Peruspalvelukeskus Aava

Yleisiä huomioita 1 (3)

- Tiedon kokoaminen ja analysointi on tärkeää – Länsi- ja Keski-Uudenmaan alueesta ei ole aiempaa vastaavaa selvitystä, joten tehty työ on hyvä alku alueen lastensuojelutyön kuvaukselle ja vertailulle
- Lastensuojelutyön sekä kustannusten analyysia tulee ylipäätään kehittää – raportin kohdekuntien kustannukset ovat 65 milj €, joten kyse on merkittävästä taloudellisesta satsauksesta puhumattakaan inhimillisistä vaikutuksista.
- Toimenpiteiden vaikutusten kuvaus on seuraava askel eteenpäin selvityksessä – se on huomattavasti vaikeampaa, mutta sen avulla myös päättäjät saadaan näkemään paremmin lastensuojelutyön merkitys
- Tehty raportti toimii hyvänä pohjana myöhemmälle tiedon ”jalostamiselle”
- Raportin laatija on itse määrittänyt raportin käyttöominaisuudet - laatijalla on realistinen näkemys kootun tiedon rajoitteista ja puutteista

Yleisiä huomioita 2(3)

- Selvityksessä, kuten usein muissakin eri toimijoiden välisissä vertailuissa, heikoimman kohdan muodostaa tietojen vertailtavuus
- Vertailtavuuden oikeellisuus on muutoksen teon ja motivaation kannalta oleellinen kysymys – vertailun ”alasampuminen” onnistuu parhaiten, jos ei ole näyttöä oikeiden asioiden vertailusta.
- Kommentoitavassa raportissa johtopäätökset toimijoiden välisistä eroista ovat epätarkkuudestaan huolimatta suuntaa antavia ja oivalluksia synnyttäviä
- Jo pelkkä oivallus poikkeavuudesta voi käynnistää kehittämistä
- Kehitettäessä tiedonkeruuta vertailujen pohjaksi on tärkeää huomioida tietojen yhdenmukaisuuden vaade sekä tiedonkeruun liittäminen tavanomaiseen toimintaan.
- Valtakunnallinen yhdenmukainen koodisto seurattavien tietojen osalta on tärkeä tavoite (Tikesos-hanke).

Yleisiä huomioita 3(3)

- Tietojen tallennuksen tulee olla myös vaivatonta ja yksiselitteistä
- On hyvä harkita mitä tietoa kerätään, jotta tietoon ”hukkuminen” ei tukahduta innostusta vertailujen tekemiseen
- Harkittaessa tiedon keräämistä, tuleekin pohtia kuka sitä käyttää ja mihin
- Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveisyhtymän Aavan peruspalvelukeskuksessa kerättyä tietoa on yhä enemmän ryhdytty analysoimaan sosiaalityöntekijöiden kanssa – monia ahaa elämyksiä on syntynyt, kun tapahtumia on pohdittu uudenlaisesta näkökulmasta

Kuvaako selvitys lastensuojelun tilaa Länsi- ja Keski-Uudellamaalla 1 (3)

- Selvityksessä ilmenee eri kuntien 0-17 vuotiaiden osuus koko väestöstä, yksinhuoltajaperheiden osuus, lasten pienituloisuusaste, mielenterveyden häiriöihin sairaalahoitoa saaneiden 0-17 vuotiaiden osuus, lastensuojeluilmoituksen kohteena olleiden määrä, valmiiksi tehdyt lastensuojelutarpeen selvitykset.
- Lisäksi on selvitetty lastensuojelun avohuollon tukitoimien asiakkaat, lastensuojelun avohuollon sekä jälkihuollon asiakkaat suhteessa vastaavanikäiseen väestöön
- Selvitys sisältää myös kodin ulkopuolelle sijoitetut 0-17 vuotiaat ja 16-17 vuotiaat

Kuvaako selvitys lastensuojelun tilaa Länsi- ja Keski-Uudellamaalla 2(3)

- Laitos- ja perhehoidon osuudet kodin ulkopuolisista sijoituksista/hoitovuorokausista sekä hoitovuorokaudet vuodessa/lapsi
- Lisäksi selvityksessä on laskettu kuntien lastensuojelun kokonaiskustannukset sekä eri työmuotojen ja palvelujen kustannukset
- Selvitys on kokonaisuudessaan kattava ja tärkeä kokonaisuus jo olemassa olevasta tiedosta
- Tietojen jatkuva vuosittainen seuranta ja vertailu lisää informaatiota. Esim. avohuollon toimintojen lisääntyminen/vähentyminen tai muu samankaltainen muutos tulee vuosiseurantojen avulla esille
- Olisikin hyvä jo nyt sopia miten jatkoseuranta tehdään

Kuvaako selvitys lastensuojelun tilaa Länsi- ja Keski-Uudellamaalla 3(3)

- Selvitys hahmottaa alle 18-vuotiaista lastensuojelun piirissä olevista kuvaa, lähinnä ikä- ja eräiden muiden taustamuuttujien näkökulmasta
- Tehdyt lastensuojeluilmoitukset antavat viitteen vuosittaisesta lastensuojelutarpeen määrästä – lisäanalyysi syistä olisi hyvä tehdä
- Avohuollolliset tukitoimet kuvaavat lastensuojelulain hengen mukaista palvelurakennetta ja sijaishuollon sijoitukset kuvaavat Kaste-ohjelman tavoitteita laitoshoidosta avohoidollisempaan hoitoon
- Selvitettyjen kustannusten avulla voidaan vertailla eri työ- sekä hoitomuotojen välisiä kustannuseroja

Johtopäätöksiä

- Tehty vertailu antaa hienovaraisia viitteitä tarpeesta jatkaa kuntakohtaisten erojen selvitystä
- Tarkempaan lastensuojelun tilan analyysiin päästään syventämällä edelleen kuntakohtaisia tietoja mm. lastensuojeluilmoitusten syistä sekä yhdistämällä eri taustatietoja toisiinsa
- Lastensuojelun kuvaa voi syventää myös esim.työntekijöiden haastatteluin, jolloin saadaan täydentävää ja syventävää kuntakohtaista tietoa lastensuojelusta
- Selvitys on hyvä alku alueen lastensuojelutietouden lisäämiseksi

